

Materiál č. 18/04

Mestská rada: 16.3.2004

Mestské zastupiteľstvo: 27.4.2004

**Koncepcia ochrany a podpory detí a mládeže
v meste Prievidza do roku 2007**

Predkladá: Michal Dobiaš – poslanec MsZ

Prerokované: Komisia mládeže a voľnočasových aktivít MsZ
Ing. Ján Bodnár – primátor mesta Prievidza

V Prievidzi dňa 7. marca 2004.

Obsah:

Úvod	3
1. Neformálne vzdelávanie detí a mládeže	4
1.1 Úvod do problematiky	4
1.2 Súčasný stav zabezpečenia neformálneho vzdelávania v Prievidzi	5
1.3 Ciele v oblasti neformálneho vzdelávania mládeže	6
2. Informácie pre mládež	8
2.1 Úvod do problematiky	8
2.2 Súčasný stav zabezpečenia informácií pre mládež v Prievidzi	9
2.3 Ciele v oblasti informácií pre mládež	10
3. Participácia mladých ľudí na živote mesta	11
3.1 Úvod do problematiky	11
3.2 Súčasný stav zabezpečenia participácie mládeže na živote mesta	12
3.3 Ciele v oblasti participácie mládeže na živote mesta	12
4. Všeobecná podpora k naplneniu cieľov koncepcie	14
4.1. Deti a mládež s nedostatkom príležitosti	14
4.2. Podpora subjektov	14
5. Financovanie	15
5.1. Úvod do problematiky	15
5.2. Ciele v oblasti financovania	15
5.3. Rámcové oblasti podpory grantového programu	17
6. Návrh opatrení	19
7. Návrh na uznesenie	22

Úvod

Mesto Prievidza – na ceste k modernému Európskemu mestu – potrebuje definovať hlavné ciele svojej politiky, ako aj spôsoby, ktorými zabezpečí ich realizáciu. Osobitnú pozornosť si pritom zasluhujú práve mladí obyvatelia mesta. Oni budú žiť a pracovať v modernom meste, ktoré ctí všeludské hodnoty a vytvára podmienky pre dôstojný život všetkých skupín svojich obyvateľov. S cieľom zabezpečiť súčasné potreby detí a mladých ľudí, neustále zlepšovať podmienky, v ktorých žijú a umožniť im účasť na ekonomickom, kultúrnom a sociálnom živote, bude sa mesto Prievidza riadiť zásadami, uvedenými v predkladanej koncepcii.

Východiskom pre spracovanie tejto koncepcie sú najmä dokumenty, prijaté pre oblasť detí a mládeže na Európskej a národnej úrovni v ostatných rokoch (**Biela kniha o mládeži od Európskej komisie a Koncepcia štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v SR do roku 2007**), ale aj dokumenty ako **Dohovor o právach dieťaťa, Európska charta o participácii mladých ľudí na živote obcí a regiónov, Európska charta informácií pre mládež**, a pod.

Cieľom koncepcie je definovať podmienky pre podporu rozvoja osobnostných vlastností mladých ľudí a ich talentu prostredníctvom definovania troch oblastí podpory. Pôjde pritom o vytváranie podmienok na optimálny telesný, duševný a občiansky vývoj mladej generácie a na využitie jej tvorivého potenciálu pri ďalšom vývoji mestskej spoločnosti.

Zástupcovia mesta si uvedomujú komplexnosť problematiky svojho vzťahu k mladej generácii a majú na pamäti jej komplexnú ochranu a podporu. V súlade s prijatou **Koncepciou štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v SR do roku 2007** sa mesto Prievidza bude podieľať na jej realizácii v rámci jednotlivých cieľov štátnej politiky. V predkladanej koncepcii mesta sa reflektuje vytváranie podmienok na **neformálne vzdelávanie mladej generácie** – teda vytváranie podmienok na realizáciu aktivít vo voľnom čase detí a mládeže, ako aj podmienok na zaistenie **informačných potrieb mladých ľudí** a možnosti ich **participácie na miestnom živote**. Koncepcia mesta vychádza zo základných princípov štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži a z jej strategických cieľov.

Navrhovaná Koncepcia ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007 je v súlade so Stratégiou rozvoja mesta Prievidza, ktorá bola schválená na rokovaní mestského zastupiteľstva v Prievidzi vo februári 2004 a vzniká na základe uznesenia komisie mládeže a voľnočasových aktivít MsZ Prievidza ako materiál iniciatívny v súlade s rokovacím poriadkom komisií MsZ v Prievidzi.

1. Neformálne vzdelávanie detí a mládeže

Úvod do problematiky

Takmer 85% detí a mladých ľudí vo veku do 26 rokov má nejaké záujmy vo voľnom čase, teda v čase, ktorý nesúvisí so štúdiom ani s prácou. Mladí ľudia najradšej športujú, venujú sa hudbe aktívne, či ju len počúvajú, radi čítajú a venujú sa rôznym prácam v domácnosti. Svoje rozmanité záľuby najradšej realizujú neformálne – so svojimi priateľmi, spolužiakmi alebo spolupracovníkmi, prípadne individuálne (najmä mladí ľudia nad 18 rokov). Radi sa neformálne stretávajú so svojimi rovesníkmi, prípadne s členmi svojej partie, najčastejšie však v reštauračných a zábavných zariadeniach, čo je dôsledkom nedostatku iných, vhodnejších priestorov.

Mladí ľudia sa zúčastňujú na rôznych kultúrnych, športových a vzdelávacích akciách, pričom jednoznačne uprednostňujú „samoorganizovanosť“, teda partiu a aktivity, ktoré im „práve zišli na um“. Mladí ľudia sa ochotne zúčastnia na akejkoľvek aktivite, organizovanej detskou a mládežníckou organizáciou, či klubom, ale nechcú sa stať ich členmi. ¹

Nízka organizovanosť mladej generácie (len cca 6 – 8%) je determinantom predurčujúcim ako širokospektrálnosť aktivít vo voľnom čase, tak aj rôznorodosť ich organizátorov. S ohľadom na združovací potenciál mladých ľudí (15 – 20%) bude mesto venovať osobitnú pozornosť podpore existujúcich občianskych združení detí a mládeže, predovšetkým však podpore vzniku miestnych občianskych iniciatív, reflektujúcich prioritné záujmy mladej generácie.

Zložkami neformálneho vzdelávania nie sú len organizované pravidelné a príležitostné záujmové aktivity, ale aj participácia, životný štýl (zdravý životný štýl bez negatívnych spoločenských javov, environmentálna výchova, mediálna výchova), dobrovoľníctvo a interkulturalita.

Význam voľného času rastie spolu s vyspelosťou krajiny, respektíve regiónu. Je priestorom na rozvoj a kultiváciu osobnosti, ale často sa stáva priestorom pre vznik negatívnych spoločenských javov. Známa súvislosť medzi podmienkami pre kvalitné využívanie voľného času a potlačením rozvoja negatívnych sociálnych javov je návodom pre zabezpečenie takých podmienok, ktoré zabezpečia

- vznik voľne dostupných priestorov pre realizáciu aktivít vo voľnom čase (ihriská, športoviská, kluby mládeže, klubovne pre deti a pod.),
- využívanie kultúrnych a spoločenských zariadení, ako aj priestorov škôl na záujmové aktivity pre deti a mládež,

¹ Sociologický prieskum „ako využívajú voľný čas deti a mládež“, Rada mládeže Slovenska, 2002

- organizovanie atraktívnych voľnočasových podujatí,
- možnosť organizovať sa vo formálnych mládežníckych štruktúrach,
- možnosť stretávať sa neformálne s rovesníkmi,
- možnosť stretnúť sa s rovesníkmi z iných krajín,
- skúsenosť z dobrovoľnej práce v prospech mladej generácie, či iných sociálnych skupín.

Súčasný stav zabezpečenia neformálneho vzdelávania v Prievidzi

Existujúce Centrum voľného času (CVČ) Spektrum plní svoje funkcie v oblasti neformálneho vzdelávania detí a mládeže len čiastočne. Nevyhovujúce priestory, ale aj skutočnosť, že deti musia za aktivitami, o ktoré majú záujem, cestovať, vedú k myšlienke prehodnotiť existenciu len jedného centra voľného času a zamyslieť sa nad využívaním priestorov škôl na sídliskách aj na aktivity vo voľnom čase detí. Voľný čas mládeže pokrýva CVČ len výnimočne.

V Prievidzi pracujú v súčasnosti občianske združenia pre deti a mládež, ktoré sú poväčšine základnými článkami celoslovenských a nadregionálnych občianskych združení v zmysle príslušnej smernice Ministerstva školstva SR.² Je teda zrejmý nedostatok miestnych mládežníckych iniciatív, ktoré by sa prejavili v podobe vzniku miestnych štruktúr.

Potenciál pri zmysluplnom vyplňaní voľného času mladých ľudí nad 15 rokov je v aktivitách, organizovaných priamo neformálnymi skupinami mladých ľudí, občianskymi združeniami detí a mládeže a pod.

Priestorový a ľudský potenciál škôl je z pohľadu aktivít detí a mladých ľudí vo voľnom čase príslušom na vyplnenie obrovského voľného priestoru, ktorý tu v súčasnosti zaznamenávame. Klesajúci počet školopovinných detí, spolu s podporou mesta by mohli byť iniciátormi aktivity dnes vo všeobecnosti nemotivovaných pedagogických pracovníkov. Flexibilné vedenie škôl, spolu s pedagógmi, ktorým osud mladej generácie leží na srdci, by mohli vytvoriť podmienky pre realizáciu aktivít v rámci procesu neformálneho vzdelávania mladej generácie.

V súčasnosti sa aktivity realizujú prostredníctvom školských klubov detí a mládeže a záujmových krúžkov.

² Smernica Ministerstva školstva SR o finančnej podpore občianskych združení

Ciele v oblasti neformálneho vzdelávania detí a mládeže

Ciele mesta v oblasti neformálneho vzdelávania detí a mládeže vychádzajú z teoretických poznatkov, analýz a výskumov v danej oblasti. **Všeobecnými cieľmi sú rozvoj osobnostných vlastností mladých ľudí, zvýšenie ich účasti na aktívnom využívaní voľného času detí a mládeže a jej postupné začleňovanie do spoločnosti ako zodpovedných jedincov.**

Špecifickými cieľmi je rozvoj kvality a kvantity atraktívnych projektov pre deti a mladých ľudí, zabezpečenie účasti detí a mladých ľudí pri ich príprave, realizácii a hodnotení, podpora subjektov, zabezpečujúcich aktivity v rámci neformálneho vzdelávania a podpora ich aktívnej spolupráce, podpora iniciatívy mladých ľudí, ako aj zabezpečenie odbornej prípravy pracovníkov s mládežou.

Kvalitatívny rozvoj aktivít pre deti a mládež v ich voľnom čase

- aktivity, zapájajúce deti a mladých ľudí do ich prípravy, realizácie a hodnotenia,
- aktivity so špecifickým obsahom pre deti a mládež s nedostatkom príležitostí,
- aktivity na podporu zdravého životného štýlu mládeže a environmentálnej výchovy,
- aktivity, zamerané na prevenciu negatívnych spoločenských javov,
- mediálne výchovné projekty,
- aktivity s prvkami interkultúrneho učenia – projekty medzinárodných výmen mládeže,
- inovačné projekty pre deti a mládež.

Kvantitatívny rozvoj aktivít pre deti a mládež

- zvýšenie počtu pravidelných a príležitostných záujmových činností,
- zvýšenie počtu podujatí pre mladých ľudí – nečlenov organizácií, spolkov, krúžkov a klubov v súčinnosti s ostatnými organizáciami.
- zapojenie škôl do procesu neformálneho vzdelávania.

Podpora iniciatívy mladých ľudí

- neformálne iniciatívy skupín mladých ľudí, smerujúce k vytvoreniu príležitostí pre aktívne trávenie voľného času širšej skupiny predmetnej časti populácie,
- aktivity, zapájajúce mladých dobrovoľníkov do zmysluplných činností pre deti vo voľnom čase, ako aj do činností pre iné sociálne skupiny.

Skvalitnenie odbornej prípravy pracovníkov s mládežou

- v rámci procesu celoživotného vzdelávania učiteľov, vychovávateľov a iných pracovníkov s mládežou vo voľnom čase, vrátane mladých dobrovoľníkov.

Gestorom naplňania cieľov v oblasti Neformálneho vzdelávania detí a mládeže vo vzťahu k mestu Prievidza je Centrum voľného času v Prievidzi.

2. Informácie pre mládež

Úvod do problematiky

Mladí ľudia vo veku 15 – 26 rokov sú tou špecifickou skupinou populácie, ktorá vyžaduje špecifické informácie z hľadiska obsahu, ako aj formy. **Informácia pritom má byť poskytnutá kompetentne, bezplatne a anonymne tak, aby nebola narušená integrita osobnosti mladého človeka.** To, čo mladý človek potrebuje vedieť, závisí od jeho individuálnych potrieb a úrovne jeho doterajších poznatkov. Informácie pre mládež pritom musia pokrývať celú škálu potenciálnych potrieb a musia byť k dispozícii v správnom čase.

Súčasná informačná spoločnosť zabezpečila dostatok informácií z rôznych oblastí života spoločnosti, ako aj pomerne jednoduchú a najmä mladému človeku prístupnú cestu k nim – internetovú sieť. Len 4% mladej generácie však majú možnosť vyhľadávať informácie na internete kedykoľvek. Až 40% mladých ľudí nikdy s internetom nepracovalo.³

Navyše, neusmernený prístup k informáciám môže byť potenciálnym prostredníkom vzniku negatívnych spoločenských javov, nevhodných návykov, ako aj prostredím získavania negatívnych impulzov s dopadom na nezdravý psychický vývin mladého človeka.

Náležitú pozornosť venuje problematike informácií pre mládež aj Európska komisia a Rada Európy, ako aj Európska reprezentácia organizácií z oblastí poskytovania informačných a poradenských služieb pre mládež – ERYICA. Východiskom pre činnosť subjektov v oblasti informácií pre mládež sa stala **Európska charta informácií pre mládež**, prijatá Valným zhromaždením ERYICA na Slovensku v roku 1993. Súčasná diskusia na medzinárodnej úrovni sa venujú problematike účasti samotných mladých ľudí na zabezpečení informačných a poradenských služieb pre mládež.

Informácie, prispôsobené potrebám verejného života, rozvíjajú aktívny prístup k občianstvu. Takýto typ informácií potrebujú aj tí, čo prichádzajú do kontaktov s mladými ľuďmi, teda rodičia, učitelia, pracovníci s mládežou, mládežnícki lídri, pracovníci informačných centier, knižníc a podobne.

V súvislosti so vstupom Slovenska do EÚ rastie význam informácií súvisiacich s Európskou úniou. V procese učenia sa prostredníctvom dobrých príkladov praxe potom rastie význam výmeny skúseností, čo posilňuje aj Európsku dimenziu informácií pre mládež.

Súčasný stav zabezpečenia informácií pre mládež v Prievidzi

V Prievidzi od roku 1992 pracuje občianske združenie – Informačné centrum mladých Prievidza (ďalej len „ICM Prievidza“), ktoré poskytuje mladým obyvateľom mesta informácie a poradenstvo z rôznych oblastí ich života, predovšetkým v nasledovných oblastiach:

- informačný a pracovný servis,
- vzdelávanie,
- voľný čas,
- cestovanie,
- odborné poradenstvo,
- občan a spoločnosť.

Okrem toho každú stredu v čase od 14:00 hod. do 17:00 hod. poskytuje prostredníctvom súkromnej psychologickkej ambulancie „Bezplatné psychologicko-poradenské služby“ pre mládež do 26 rokov života.

Informačné centrum mladých Prievidza je občianske združenie pracujúce na úseku mládeže a je registrované podľa zákona SNR č. 83/1990 Zb. ICM Prievidza je špecializovanou inštitúciou zodpovednou za zabezpečenie objektívnych potrieb a požiadaviek mladých ľudí v ich každodennom živote. ICM Prievidza sídli od roku 2000 v samostatne stojacom rodinnom dome na Ul. tenisovej č. 25 v Prievidzi, ktorý v roku 1999 získalo na základe nájomnej zmluvy s Okresným úradom v Prievidzi. V roku 2002 bola budova predmetom delimitácie a prešla do majetku mesta Prievidza.

Počet klientov ICM Prievidza v posledných rokoch v rámci informačnej činnosti v ICM a v rámci návštevy bezplatnej psychologicko-poradenskej služby v ICM. (Zdroj informácií: Ústav informácií a prognóz školstva – MŠ SR)

2000: 7 407	2002: 8 999
2001: 4 731	2003: 10 099

V uvedených počtoch sú zahrnuté aj telefonické konzultácie ktoré prebiehajú predovšetkým na základe spolupráce s OR PZ Prievidza – overovanie sprostredkovateľov zamestnania za úhradu. Z uvedeného počtu je približne 50 % telefonických konzultácií a 50% osobných konzultácií.

ICM Prievidza je členom Združenia informačných a poradenských centier mladých (ZIPCeM), ktorého sídlo je v prievidzskom ICM. ZIPCeM presadzuje záujmy národnej siete ICM na úrovni orgánov štátnej správy, unifikuje činnosť jednotlivých ICM a podpornými opatreniami napomáha skvalitňovaniu činnosti miestnych ICM.

³ Výskum v rámci projektu Európsky zápisník 2001 – 2002, IUVENTA, Bratislava, 2002.

Ciele v oblasti informácií pre mládež

Pri definovaní cieľov mesto vychádza z aktuálne diskutovaných tém, ku ktorým patrí participácia mládeže pri tvorbe a poskytovaní informácií pre mládež, ako aj z overených pozitívnych skúseností. **Všeobecným cieľom je zabezpečiť mladým ľuďom prístup ku kvalitným informáciám a poradenstvu s cieľom zvýšiť ich poznanie o nové poznatky a vedomosti, ktoré im zabezpečia potrebnú pomoc a rozvoj vlastnej osobnosti pri ich životných rozhodnutiach.**

Špecifickými cieľmi sú zabezpečenie prístupu mladých ľudí k informáciám a poradenským službám s odborníkmi a podpora a rozvoj kvality informačných materiálov a zdrojov informácií pre mládež.

Zabezpečenie prístupu mladých ľudí k informáciám

- priama podpora ICM Prievidza pri poskytovaní informačných a poradenských služieb,
- podpora projektovej činnosti ICM,
- podpora poskytovania informácií samotnými mladými ľuďmi.

Zabezpečenie prístupu mladých ľudí k poradenským službám

- podpora pri zabezpečení odborných poradní pre mládež predovšetkým zo zameraním na psychologické, právne a sexuologické poradenstvo
- nové a efektívne možnosti pri poskytovaní odborného poradenstva.

Podpora tvorby kvalitných informačných materiálov pre mládež

- informačné materiály so špecifickým obsahom pre skupiny mladých ľudí s nedostatkom príležitostí,
- informačné materiály s inovačným obsahom,
- informačné materiály v netradičnej forme,
- informačné materiály tvorené priamo mladými ľuďmi pre mladých ľudí.

Gestorom napĺňania cieľov v oblasti Informácií pre mládež vo vzťahu k mestu Prievidza je Informačné centrum mladých v Prievidzi.

3. Participácia mladých ľudí na živote mesta

Úvod do problematiky

Európska charta o participácii mladých ľudí na živote obcí a regiónov je východiskom k problematike participácie mladých ľudí na živote nášho mesta. **Mesto Prievidza potrebuje, aby jej obyvatelia, predovšetkým mladí obyvatelia, boli aj jej občanmi – aktérmi sociálnych zmien.**

Problematika participácie mladých ľudí na živote miestnej spoločnosti je natoľko komplexná, že zasahuje aj do oblasti neformálneho vzdelávania, aj do oblasti informácií pre mládež, preto na príslušných miestach rezonuje v predchádzajúcich častiach tejto koncepcie. Jedným z vážnych spoločenských problémov, ktorému sa nevyhlo ani mesto Prievidza, je **nezamestnanosť mladých ľudí**. Nezamestnanosť, ako jedna z príčin sociálnej nepohody mladých ľudí, si vyžaduje také ekonomické a sociálne programy, ktoré napomôžu jej zníženiu. **Je preto potrebné podporovať tých mladých ľudí, ktorí si plánujú založiť svoje vlastné podnikanie.**

Rovnako potrebné je venovať pozornosť podpore občianskych združení mládeže, inštitúcií a podnikov, ktorých cieľom je zabezpečiť aktivity, smerujúce k zamestnatelnosti mladých ľudí, prípadne aktivity, rozvíjajúce dobrovoľnícku prácu nezamestnaných mladých ľudí.

Stav životného prostredia v meste si vyžaduje, aby mu venovali pozornosť všetci jeho obyvatelia. Je nevyhnutné podporovať projekty, zamerané na uvedomovanie si problémov životného prostredia, organizované školami, školskými zariadeniami, mimovládnyimi organizáciami, či podnikmi.

Medzinárodná mobilita mládeže je nástrojom na zlepšenie regionálneho ekonomického vyrovnania. Mesto v tejto oblasti bude venovať pozornosť rozvoju medzinárodných partnerstiev škôl, interkultúrnym výmenám mladých ľudí a členstvu v európskych sieťach. Spoluprácu mladých ľudí pritom uvíta ako v regiónoch ekonomicky slabších, tak aj ekonomicky silnejších.

Oblasť sociálnej a zdravotnej prevencie je natoľko špecifická, že mesto musí zohrávať úlohu sprostredkovateľa medzi zástupcami mladých ľudí a tými partnermi, ktorí zabezpečujú sociálne alebo zdravotné služby. Problematika alkoholu a drog, plánovanie rodiny a sexuálnovýchovné poradenstvo – ako témy projektov, realizovaných mladými ľuďmi a pre mladých ľudí – budú favorizované s cieľom zabezpečiť dostatok informácií, aj kvalifikovaných pracovníkov. Tu je potrebné venovať náležitú pozornosť interkultúrnym väzbám – dieťa – rodič.

Súčasný stav zabezpečenia participácie mládeže na živote mesta

Z úrovne mestského zastupiteľstva je už rozvinutá spolupráca s Mladým parlamentom v Prievidzi. Prostredníctvom členov Mladého parlamentu majú mladí ľudia možnosť vyjadrovať sa k veciam, ktoré sa dotýkajú ich života v meste.

Napriek existujúcemu zastúpeniu mladých ľudí v rozhodovacích procesoch je zrejmé, že je nevyhnutné vynaložiť ešte nemalé úsilie na to, aby sa „veci verejné“ stali súčasťou života rozhodujúcej väčšiny populácie mladých ľudí. Preto bude mesto podporovať úsilie tých organizácií a inštitúcií, ktoré organizujú odbornú prípravu vedúcich mládežníckych klubov a mladých dobrovoľníkov.

Podporu získajú aj iniciatívy, smerujúce k vytvoreniu príležitostí na participáciu detí a mladých ľudí na úrovni škôl a školských zariadení – pričom budú mať možnosť vyjadrovať sa k ich činnosti.

Ciele v oblasti participácie mládeže na živote mesta

Pri stanovení cieľov v oblasti participácie mladých ľudí na živote mesta je východiskom skutočnosť, že reálna participácia veľkej väčšiny mladých obyvateľov mesta je výrazne nedostatočná. **Všeobecným cieľom v tejto oblasti je zvýšenie participácie mladých ľudí na živote mesta Prievidza a riešenie jeho problémov.**

Špecifickými cieľmi je preto podporovať rôzne formy účasti mladých ľudí na riešení problémov mesta, prizývanie mladých ľudí do verejných diskusií a účasť mládeže ako nositeľov nových podnetov a nápadov pre život v samospráve vychádzajúc z činností školských samosprávnych orgánov, orgánov rady rodičov a školských rád.

Zabezpečenie formálneho zastúpenia mládeže

- podpora činnosti Mladého parlamentu,
- podpora projektov participácie detí a mladých ľudí na rozhodovacích procesoch na úrovni škôl a školských zariadení.
- podpora participácie mladých ľudí na živote mesta, podpora stretávania sa a výmeny skúsenosti s volenými predstaviteľmi samosprávy.

Zabezpečenie kvalifikovaných pracovníkov

- projekty odbornej prípravy učiteľov, pracovníkov s mládežou a mladých dobrovoľníkov pre oblasť participácie mládeže na živote mesta.

Podpora informačných kampaní

- informačné kampane pre mládež v súvislosti s aktuálnymi negatívnymi spoločenskými javmi vyskytujúcimi sa v meste Prievidza,
- agitačné informačné kampane s cieľom podporiť neformálne vzdelávanie a participáciu mládeže na miestnom živote spoločnosti.

Podpora projektov so špecifickým obsahom

- projekty, smerujúce k zamestnateľnosti mladých nezamestnaných,
- projekty, zapájajúce mladých nezamestnaných do dobrovoľníckej práce – ako forma ich ďalšieho vzdelávania a sociálnej integrácie,
- projekty s témou uvedomovania si problémov životného prostredia.
- projekty spolupráce s partnerskými mestami mesta Prievidza v zahraničí
- projekty zamerané na boj proti predsudkom v akejkoľvek forme

Gestorom naplňania cieľov v oblasti participácie mládeže na živote mesta vo vzťahu k mestu Prievidza je občianske združenie Mladý parlament v Prievidzi.

4. Všeobecná podpora k napĺňaniu cieľov koncepcie

4.1. Deti a mládež s nedostatkom príležitosti:

Zvýšenú pozornosť pri napĺňaní cieľov koncepcie ochrany a podpory detí a mládeže do roku 2007 bude mesto Prievidza venovať aktivitám, pripravovaným pre **deti a mladých ľudí s nedostatkom príležitostí**, za ktorých považuje:

- a) mladých nezamestnaných,
- b) deti z detských domovov,
- c) deti z neúplných rodín,
- d) mladých príslušníkov rómskej komunity,
- e) drogový a inak závislých mladých ľudí,
- f) mladých ľudí, čeliacich ekonomickým prekážkam,
- g) mladých ľudí, čeliacich kultúrnym prekážkam, najmä v súvislosti so sexom a rodinným životom.

4.2. Podpora subjektov, zabezpečujúcich aktivity v rámci jednotlivých oblastí podpory

- podpora činnosti centier voľného času, vrátane súkromných, stredísk záujmovej činnosti a podobne.
- podpora činnosti miestnych mimovládnych organizácií a neziskových organizácií,
- podpora spolupráce školských zariadení, škôl, mimovládnych organizácií a ďalších subjektov pri zabezpečovaní rôznych typov aktivít v rámci neformálneho vzdelávania.
- zvýšenie počtu subjektov, pripravujúcich atraktívne podujatia pre deti a mládež,

5. Financovanie

5.1. Úvod do problematiky:

V ostatných rokoch mesto Prievidza nevenovalo významnú pozornosť problematike ochrany a podpory detí a mládeže na miestnej úrovni. Až do roku 2002 bola problematika detí a mládeže riešená v rámci Komisie športu a mládeže pri MsZ v Prievidzi, pričom samotná problematika mládeže bola iba okrajovým záujmom. Z hľadiska financovania aktivít pre deti a mládež boli až do roku 2002 poskytované prostriedky v ročnej výške iba 50.000,- Sk, čo nepomohlo realizovať koncepčné a rozvojové zámery mesta Prievidza v tejto oblasti. Z tejto finančnej čiastky boli podporené vybrané organizácie, ktorým bol touto formou poskytnutý príspevok na prevádzku subjektu.

Príchodom nového vedenia mesta Prievidza po voľbách do orgánov samosprávy miest a obcí v decembri 2002 sa aj problematike mládeže začala venovať patričná úroveň. Dňa 3. januára 2003 bola vytvorená samostatná komisia pod názvom „Komisia mládeže a voľnočasových aktivít“ pri MsZ v Prievidzi, ktorá sa venuje iba problematike detí a mládeže. Okrem toho v roku 2003 boli prvýkrát vyčlenené z rozpočtu mesta Prievidza na oblasť mládeže prostriedky vo výške 100.000,- Sk.

Samotná činnosť komisie sa počas roka kryštalizovala a zamerala sa na riešenie konkrétnych problémov a potrieb pri riešení aktivít pre deti a mládež. Komisia sa pravidelne jedenkrát mesačne stretáva na svojom zasadnutí rozšírená o detské z mládežníckej organizácie v meste Prievidza, s ktorými komunikuje a hľadá riešenie na zintenzívnenie pôsobenia mesta vo vzťahu k deťom a mládeži.

5.2. Ciele v oblasti financovania:

Pri stanovovaní cieľov v oblasti financovania ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza sme vychádzali predovšetkým zo zámerov mesta uvedených v tejto koncepcii. Pre efektívnejšie nakladanie s prostriedkami mesta Prievidza navrhujeme v kapitole detí a mládeže prejsť na programové plánovanie rozpočtu. To znamená, že mesto Prievidza definuje svoje ciele a zámery v oblasti ochrany a podpory detí a mládeže a poskytne finančné príspevky iba na aktivity, ktoré budú tieto ciele napĺňať na základe vopred známych merateľných kritérií.

Z dlhodobého hľadiska je potrebné na politiku detí a mládeže a na plnenie cieľov v tejto koncepcii uvedených vyčleniť čiastku 500.000,- Sk ročne, ktoré budú určené iba na grantový program. Vzhľadom k napätosti tvorby rozpočtu mesta Prievidza sa táto čiastka bude uvoľňovať postupne tak, aby potrebná suma bola vyčlenená v plnej výške v roku 2006 a to podľa nasledovného harmonogramu.

Táto čiastka bude zvýšená o plnenie na základe zmlúv o realizácii cieľov uvedených v tejto koncepcii ktoré budú podpísané s jednotlivými gestormi oblastí.

Harmonogram každoročného uvoľňovania finančných prostriedkov na plnenie cieľov v oblasti ochrany a podpory detí a mládeže:

- 200.000,- Sk v roku 2004
- 350.000,- Sk v roku 2005
- 500.000,- Sk v roku 2006
- 500.000,- Sk od roku 2007

Za účelom transparentného nakladania s uvedenými finančnými zdrojmi sa budú prostriedky rozdeľovať na základe každoročne vyhláseného grantového programu, ktorý vyhlasuje komisia mládeže a voľnočasových aktivít.

Grantový program definuje konečných prijímateľov podpory zo strany mesta, ako aj podmienky a obmedzenia na poskytnutie tejto podpory. Zároveň sú presne stanovené oblasti podpory, ako aj mechanizmus podpory tak, aby bolo zaručené napĺňanie cieľov a priorít mesta Prievidza v oblasti ochrany a podpory detí a mládeže tak, ako je to uvedené v koncepcii.

Cieľom grantového programu je zároveň podpora takých aktivít a projektov, ktoré z dlhodobého hľadiska prispievajú k napĺňaniu cieľov koncepcie, znamenajú teda pre mesto určitý multiplikačný efekt, čo znamená, že mesto bude mať s podporenou aktivitou úžitok dlhšie obdobie.

5.3. Rámcové oblasti podpory grantového programu:

Mesto Prievidza v súlade s Koncepciou ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007, Koncepciou štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v SR do roku 2007, Chartou informácií mládeže z roku 1993 a Európskou chartou o participácii mladých ľudí na živote miest a regiónov vyhlasuje program na podporu ochrany a podpory detí a mládeže.

1. Cieľ programu:

Podpora aktivít a zámerov, ktoré napomôžu k realizácii a plneniu cieľov Koncepcie ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007.

2. Oblasti podpory grantového programu:

2.1. Aktivity pre deti a mládež v rámci procesu neformálneho vzdelávania:

Opatrenie číslo 1: Aktivity pre deti a mládež

- aktivity, zapájajúce deti a mladých ľudí do ich prípravy, realizácie a hodnotenia,
- aktivity so špecifickým obsahom pre deti a mládež s nedostatkom príležitostí,
- aktivity na podporu zdravého životného štýlu mládeže a environmentálnej výchovy,
- aktivity, zamerané na prevenciu negatívnych spoločenských javov,
- mediálne výchovné projekty,
- aktivity s prvkami interkultúrneho učenia – projekty medzinárodných výmen mládeže,
- inovačné projekty pre deti a mládež.

Opatrenie číslo 2: Iniciatívy skupín mladých ľudí

- neformálne iniciatívy skupín mladých ľudí, smerujúce k vytvoreniu príležitostí pre aktívne trávenie voľného času širšej skupiny predmetnej časti populácie,
- aktivity, zapájajúce mladých dobrovoľníkov do zmysluplných činností pre deti vo voľnom čase, ako aj do činností pre iné sociálne skupiny.

2.2. Informačné aktivity pre mládež:

Opatrenie číslo 1: Projekty informačnej a poradenskej činnosti

- projekt činnosti ICM Prievidza pri poskytovaní informačných a poradenských služieb,
- projekty, zapájajúce mladých ľudí do procesu poskytovania informácií,
- projekty vzniku odborných poradní pre mládež predovšetkým so zameraním na psychologické, právne a sexuologické poradenstvo.

Opatrenie číslo 2: Tvorba informačných materiálov

- informačné materiály so špecifickým obsahom pre skupiny mladých ľudí s nedostatkom príležitostí,
- informačné materiály s inovačným obsahom,
- informačné materiály v netradičnej forme,
- informačné materiály tvorené priamo mladými ľuďmi pre mladých ľudí.

2.3. Participácia mladých ľudí na miestnom živote:

Opatrenie číslo 1: Projekty formálneho zastúpenia mladých ľudí

- projekty participácie detí a mladých ľudí na rozhodovacích procesoch na úrovni škôl a školských zariadení,
- projekty pre mladých ľudí, umožňujúce im stretávanie sa s volenými predstaviteľmi samosprávy.

Opatrenie číslo 2: Projekty informačných kampaní

- informačné kampane pre mládež v súvislosti s aktuálnymi negatívnymi spoločenskými javmi vyskytujúcimi sa v meste Prievidza,
- agitačné informačné kampane s cieľom podporiť neformálne vzdelávanie a participáciu mládeže na miestnom živote spoločnosti.

Opatrenie číslo 3: Projekty so špecifickým obsahom

- projekty, smerujúce k zamestnateľnosti mladých nezamestnaných,
- projekty, zapájajúce mladých nezamestnaných do dobrovoľníckej práce – ako forma ich ďalšieho vzdelávania a sociálnej integrácie,
- projekty s témou uvedomovania si problémov životného prostredia,
- projekty spolupráce s partnerskými mestami mesta Prievidza v zahraničí.
- vzdelávacie projekty pre učiteľov, vychovávateľov, pracovníkov CVČ, ICM a mladých dobrovoľníkov.
- projekty zamerané na boj proti predsudkom v akejkoľvek forme

6. Návrh opatrení

1. Realizovať koncepciu ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007

Termín: priebežne

Gestor: komisia mládeže a voľnočasových aktivít

2. Spracovať podrobnú analýzu o deťoch a mládeži v meste Prievidza zo všetkých oblastí uvedených v tejto koncepcii.

Termín: 30. jún 2004

Gestor: odbor školstva

3. Podporovať aktivity a činnosť detských a mládežníckych organizácií v meste Prievidza, vrátane ich koordinácie a spolupráce s cieľom ich participácie na plnení koncepcie ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007.

Termín: priebežne

Gestor: komisia mládeže a voľnočasových aktivít

4. Každoročne vyhlásiť grantový program s metodickým usmernením pre podporu aktivít detí a mládeže.

Termín: priebežne

Gestor: komisia mládeže a voľnočasových aktivít

5. Rozpracovať metodické a koncepčné materiály v nasledovných oblastiach:

- a) neformálne vzdelávanie detí a mládeže
- b) informácie pre mládež
- c) participácia mladých ľudí na živote mesta
- d) požiadavky zriaďovateľa činnosť CVČ

Termín: 30. september 2004

Gestor: odbor školstva a komisia mládeže a voľnočasových aktivít

6. Na základe zámerov mesta Prievidza presťahovať Centrum voľného času Spektrum do priestorov Základnej školy na Ul. K. Novackého v Prievidzi.

Termín: 30. október 2004

Gestor: riaditeľ CVČ

7. Centrum voľného času na sídlisku Zapotôčky presťahovať do vhodnejších priestorov v rámci sídliska, napríklad do vybranej Základnej školy.
Termín: 30. októbra 2004
Gestor: riaditeľ CVČ
8. Vytvárať podmienky na otvorenie pobočiek Centra voľného času alebo Strediska záujmovej činnosti v rámci jednotlivých sídlisk, v priestoroch jestvujúcich základných škôl.
Termín: priebežne
Gestor: komisia mládeže a voľnočasových aktivít, riaditelia ZŠ, riaditeľ CVČ
9. Rokovať o možnosti presťahovania pobočky knižnice nachádzajúcej sa v obchodných priestoroch na Ul. Nováckeho v Prievidzi do Základnej školy na Ul. Nováckeho v Prievidzi.
Termín: 1. januára 2005
Gestor: riaditeľ ZŠ
10. Vypracovať a podpísať zmluvu o priamej realizácii aktivít a o metodologickej podpore činností v rámci neformálneho vzdelávania detí a mládeže s CVČ. V predmete zmluvy akcentovať odbornú prípravu pracovníkov s mládežou, ako aj dobrovoľníkov, zabezpečujúcich aktivity pre deti a mládež v ich voľnom čase, vydávanie metodických materiálov a popularizovanie aktívnych foriem trávenia voľného času medzi deťmi a mládežou s tým, že finančné náklady budú hradené s prostriedkov Komisie mládeže a voľnočasových aktivít.
Termín: 30. mája 2004
Gestor: odbor školstva
11. Vypracovať a podpísať zmluvu o priamej realizácii aktivít a o metodologickej podpore činností v rámci Informácií pre mládež s Informačným centrom mladých v Prievidzi. V predmete zmluvy akcentovať predovšetkým nové trendy v informačno-poradenskej činnosti s tým, že finančné náklady budú hradené s prostriedkov komisie mládeže a voľnočasových aktivít.
Termín: 30. mája 2004
Gestor: odbor školstva
12. Vypracovať a podpísať zmluvu o priamej realizácii aktivít a o metodologickej podpore činností v rámci Participácií mládeže na živote mesta Prievidza s občianskym združením Mladý parlament. V predmete zmluvy akcentovať predovšetkým na budovanie aktívneho záujmu mladých ľudí o dianie v meste Prievidza a predkladanie nových námetov a požiadaviek mladých ľudí na samosprávu.

Termín: 30. mája 2004

Gestor: odbor školstva

13. Vypracovať metodický návod podpory neformálnych skupín mladých ľudí pri tvorbe vlastných projektov na skvalitnenie podmienok pre trávenie voľného času, iniciatív, ktoré napomôžu rozvoju aktivít v rámci neformálneho vzdelávania, ako aj projektov medzinárodných výmen mládeže. Zabezpečiť metodickú pomoc prostredníctvom odborníkov pre problematiku práce s deťmi a mládežou a skúsených dobrovoľníkov.

Termín: 30. jún 2004

Gestor: odbor školstva, komisia mládeže a voľnočasových aktivít

14. Spolupracovať s občianskymi združeniami detí a mládeže, školami, CVČ, referátom prevencie mestskej polície, ako aj s ďalšími organizáciami, aktívnymi v oblasti práce s deťmi a mládežou s cieľom obojstrannej výmeny informácií. Pravidelne spracúvať prehľady o činnosti týchto organizácií.

Termín: 30. jún 2004

Gestor: odbor školstva, komisia mládeže a voľnočasových aktivít

15. Vypracovať novú organizačnú štruktúru a koncepciu práce Mladého parlamentu Prievidza

Termín: 30. apríl 2004

Gestor: komisia mládeže a voľnočasových aktivít, Mladý parlament

16. Vypracovať formulár projektového spisu pre poskytnutie príspevku v rámci grantového programu

Termín: 30. apríl 2004

Gestor: komisia mládeže a voľnočasových aktivít

17. Spracovať aktualizovaný adresár detských a mládežníckych organizácií pôsobiacich v meste Prievidza.

Termín: 30. apríl 2004

Gestor: odbor školstva

Návrh uznesenia Mestského zastupiteľstva v Prievidzi
ku Konceptii ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007

Číslo: /04

Mestské zastupiteľstvo

I. berie na vedomie

Návrh Konceptie ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007,

II. Schvaľuje - neschvaľuje

a) Konceptiu ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007 s tým, že finančné prostriedky vo výške 200 000 Sk potrebné na jej realizáciu v roku 2004 budú zahrnuté do I. úpravy rozpočtu mesta Prievidza v roku 2004 a finančné prostriedky v rokoch nasledujúcich podľa schválenej konceptie do rozpočtu mesta Prievidza,

b) vyčlenenie finančných prostriedkov potrebných na pokrytie nákladov súvisiacich s presťahovaním Centra voľného času v Prievidzi do priestorov ZŠ na Ul. Novackého v Prievidzi,

c) ukladá

A) dotknutým gestorom

zabezpečiť plnenie úloh vyplývajúcich z konceptie a rozpracovať nadväzujúce materiály, ktoré súvisia s ochranou a podporou detí a mládeže,

B) predsedovi komisie mládeže a voľnočasových aktivít

predkladať jedenkrát ročne vyhodnotenie plnenia Konceptie ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007,

C) prednostovi MsÚ

zabezpečiť presťahovanie Centra voľného času v Prievidzi do priestorov ZŠ na Ul. Novackého v Prievidzi v termíne do 30.10.2004.